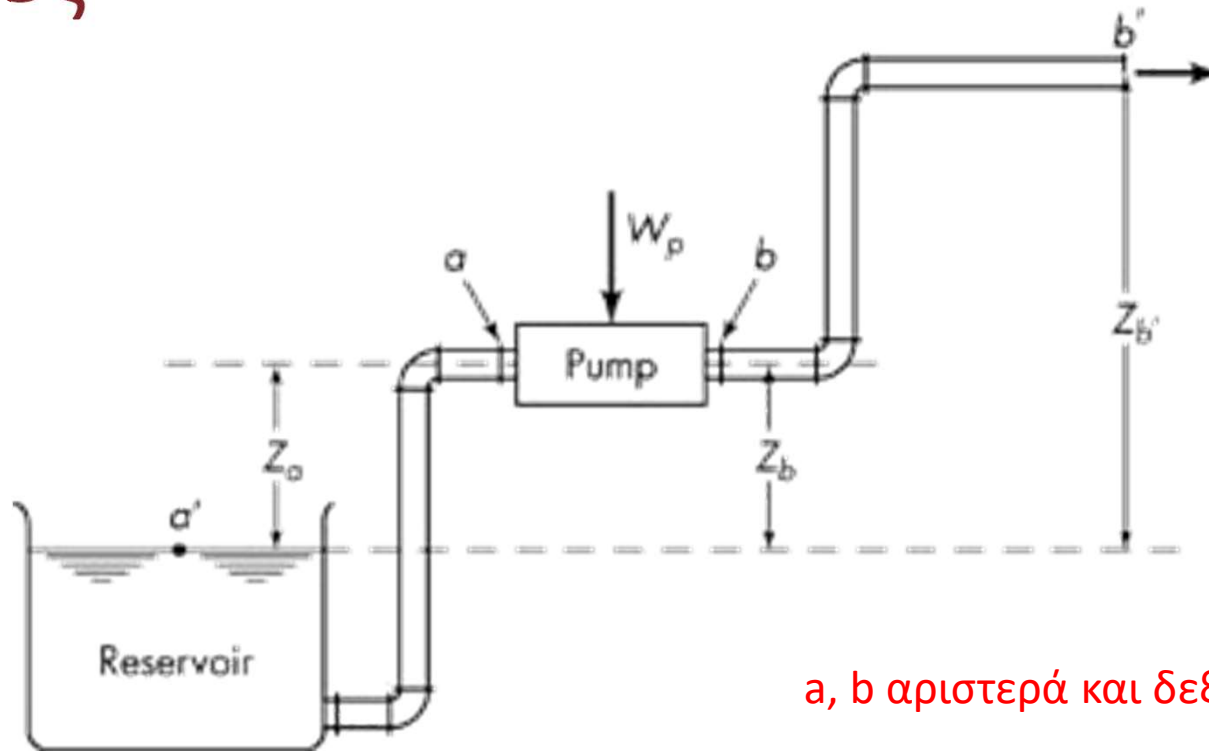

Α Φρον

-
- 3ο διαδικτυακό
  - 3/4/2020

Αντλίες

a, b αριστερά και δεξιά της αντλίας

$$\frac{p_a}{\rho} + gZ_a + \frac{\alpha_a \bar{V}_a^2}{2} + \eta \cdot W_p = \frac{p_b}{\rho} + gZ_b + \frac{\alpha_b \bar{V}_b^2}{2} + h_f \Rightarrow$$

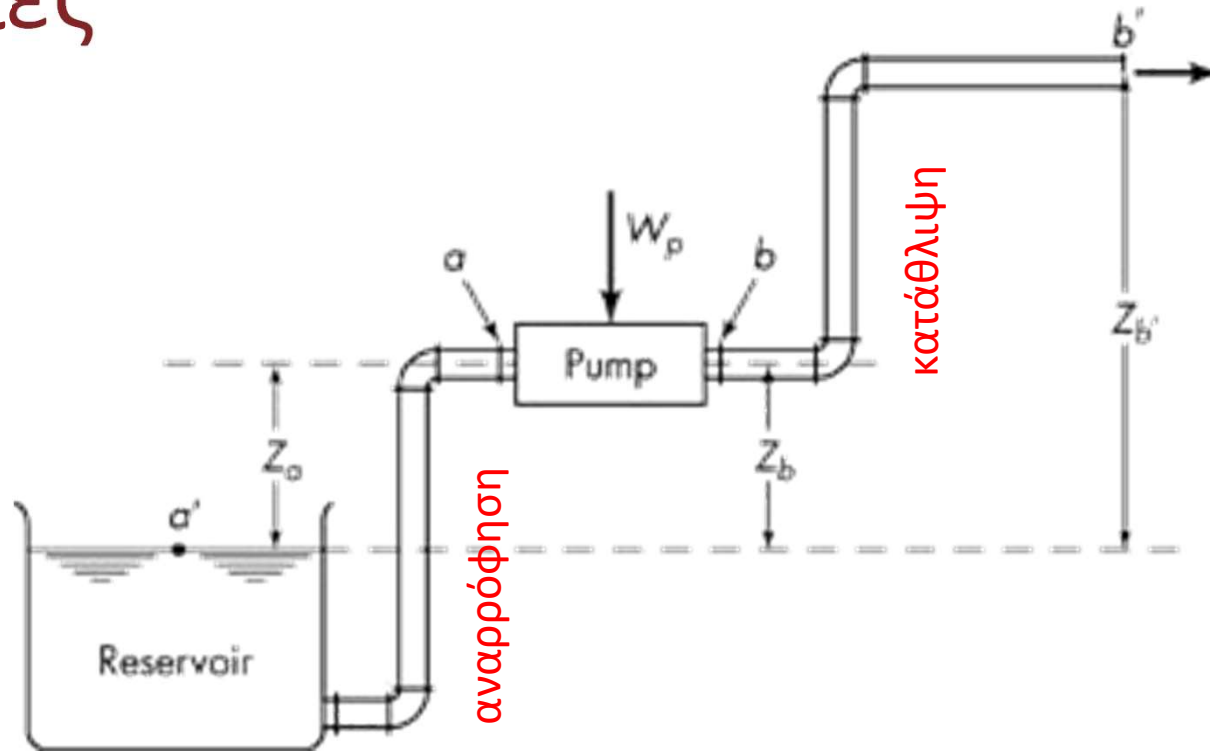
$h_f=0$, μόνο εδώ!

$$\eta \cdot W_p = \left(\frac{p_b}{\rho} + gZ_b + \frac{\alpha_b \bar{V}_b^2}{2} \right) - \left(\frac{p_a}{\rho} + gZ_a + \frac{\alpha_a \bar{V}_a^2}{2} \right)$$

$$\frac{p_a}{\rho} + gZ_a + \frac{\alpha_a \bar{V}_a^2}{2} + gH = \frac{p_b}{\rho} + gZ_b + \frac{\alpha_b \bar{V}_b^2}{2} + h_f$$

$h_f=0$, μόνο εδώ!

Αντλίες

$$\frac{p_a}{\rho} + gZ_a + \frac{\alpha_a \bar{V}_a^2}{2} + \boxed{\eta \cdot W_p} = \frac{p_b}{\rho} + gZ_b + \frac{\alpha_b \bar{V}_b^2}{2} + \cancel{h_f} \Rightarrow$$

$$\eta \cdot W'_{\text{ιδανικό}} = \left(\cancel{\frac{p_b}{\rho}} + gZ_b + \cancel{\frac{\alpha_b \bar{V}_b^2}{2}} \right) - \left(\cancel{\frac{p_a}{\rho}} + gZ_a + \cancel{\frac{\alpha_a \bar{V}_a^2}{2}} \right) = g(Z_b - Z_a) = W'_{\text{πραγματικό}}$$

$$\frac{p_a}{\rho} + gZ_a + \frac{\alpha_a \bar{V}_a^2}{2} + \boxed{gH} = \frac{p_b}{\rho} + gZ_b + \frac{\alpha_b \bar{V}_b^2}{2}, \text{ Η σε μέτρα, } gH \text{ ή } W' [=] \text{m}^2/\text{s}^2$$

Αντλίες

- Οι ποσότητες $\frac{p}{\rho} + gZ + \frac{\alpha \bar{V}^2}{2}$ ονομάζονται **ολικές κεφαλές** (αναρρόφησης ή κατάθλιψης αντίστοιχα) και συμβολίζονται με H' $\left[\frac{m^2}{s^2}\right]$

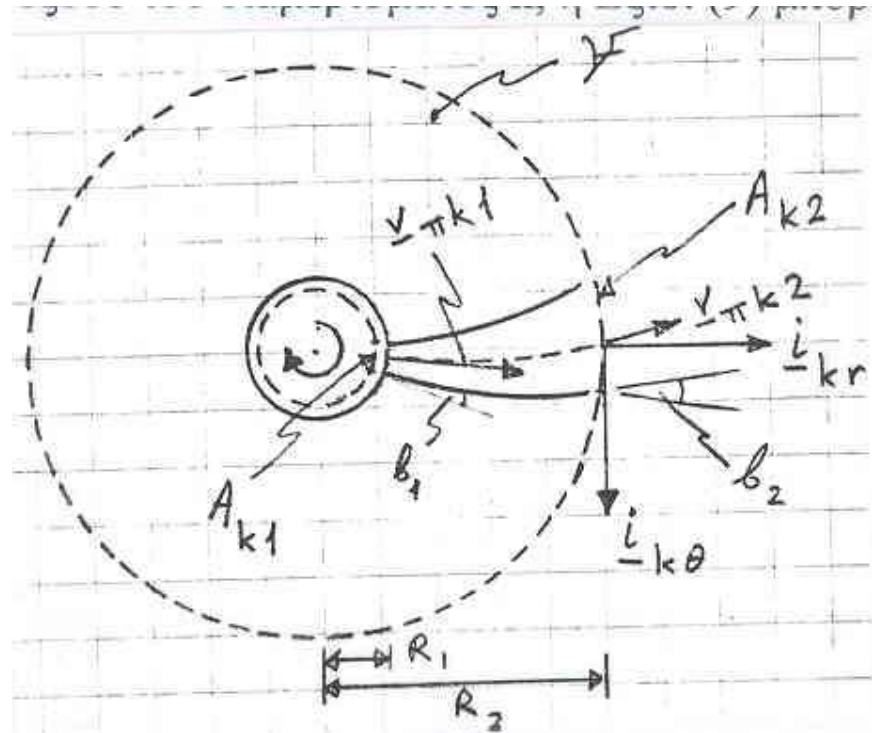
$$W_p = \frac{H'_b - H'_a}{\eta} = \frac{\Delta H'}{\eta} = (gH)/\eta$$

- Διαιρώντας με g προκύπτει:

$$H = \frac{H'}{g} = \frac{p}{\rho g} + Z + \frac{\alpha \bar{V}^2}{2g} = \quad [m^2/s^2]/(m/s^2) [=] m$$

- Ή στο fps: $\frac{Hg_c}{g} = \frac{pg_c}{\rho g} + Z + \frac{\alpha \bar{V}^2}{2g}$
- Στις εξισώσεις αυτές κάθε όρος έχει μονάδες μήκους, m

Στροβιλοαντλίες ακτινικής ροής

Παρακινητής (φτερωτή) στροβιλοαντλίας ακτινικής ροής. Απεικονίζονται μόνο τα δύο γειτονικά πτερύγια που περικλείουν το διαμέρισμα k . Ο παρακινητής έχει K διαμερίσματα πανομοιότυπα με το απεικονιζόμενο. Ο άξονας z είναι κάθετος στη σελίδα και με κατεύθυνση προς αυτή. Μήκος παρακινητή κατά $z = b$.

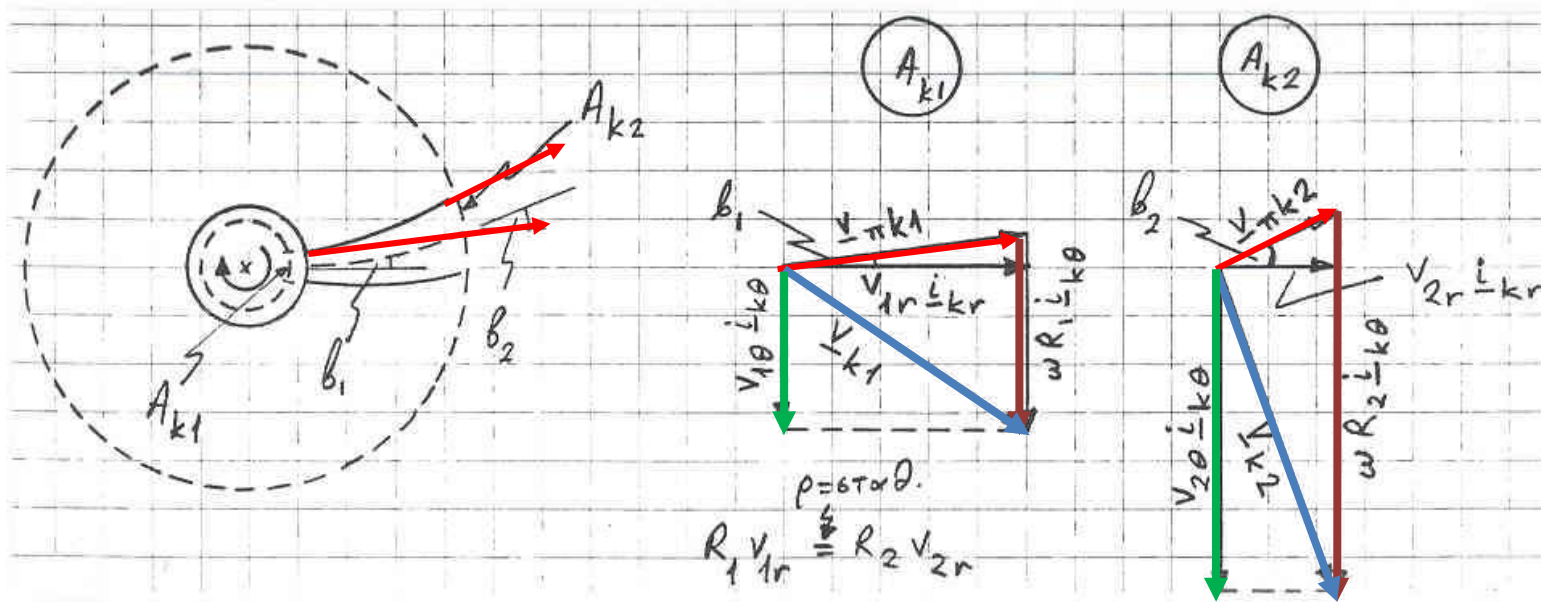
Στροβιλοαντλίες ακτινικής ροής

$$\mathbf{T}_{\text{shaft}} = \sum_{k=1}^K \mathbf{T}_k$$

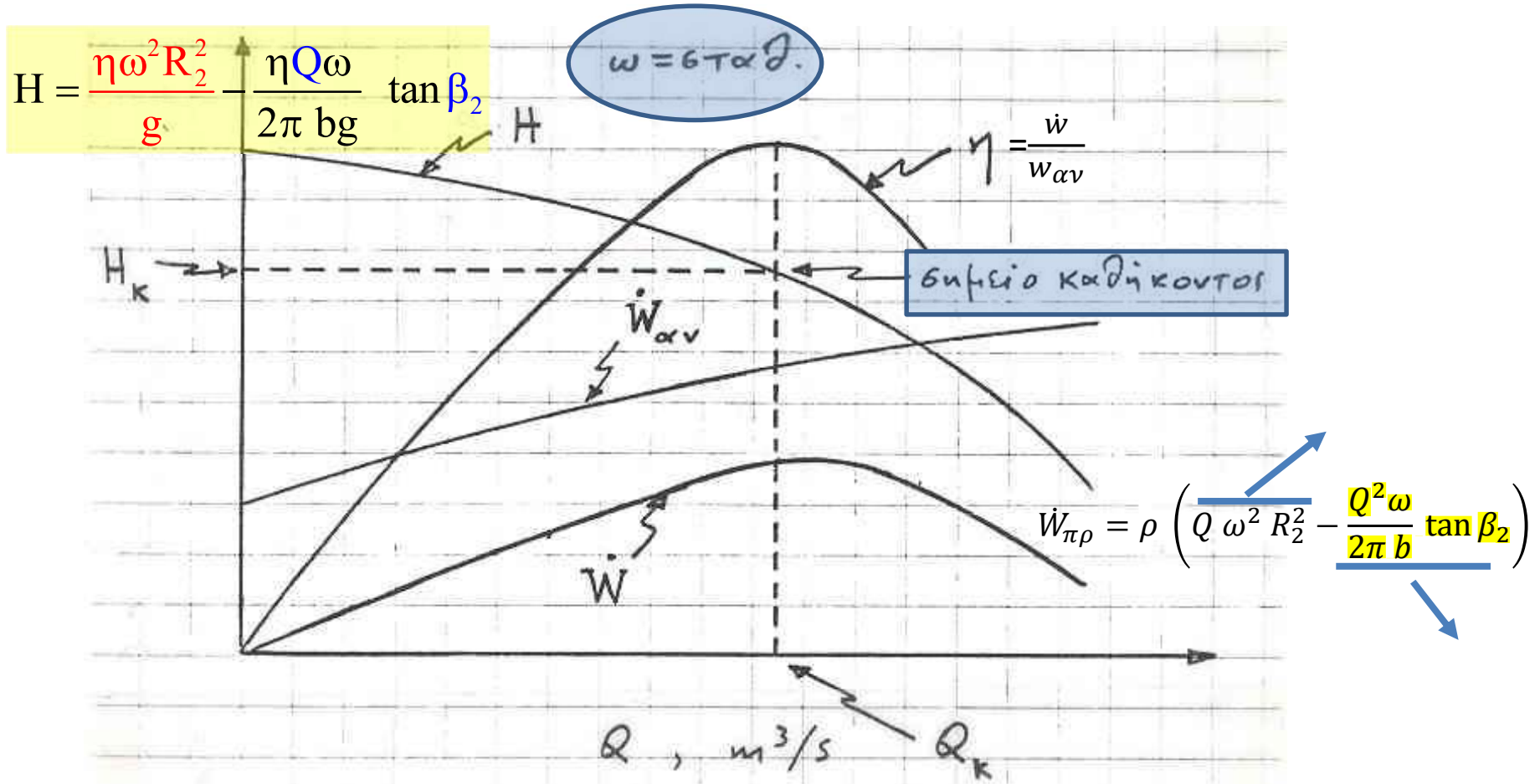
$$\mathbf{T}_k = \iint_{A_{k1}} (\mathbf{r} \times \mathbf{v}) \rho \mathbf{v}_\pi \cdot \hat{\mathbf{n}} \, dA + \iint_{A_{k2}} (\mathbf{r} \times \mathbf{v}) \rho \mathbf{v}_\pi \cdot \hat{\mathbf{n}} \, dA$$

Εκτός των υποθέσεων 1, 2 και 3 που έχουν ενσωματωθεί στην Εξ. (12.9) θα κάνουμε τις ακόλουθες υποθέσεις

- $\mathbf{v}_{k1} = \text{σταθ. επάνω στην } A_{k1}$, $\mathbf{v}_{k2} = \text{σταθ. επάνω στην } A_{k2}$
- $\mathbf{v}_{\pi k} // \text{ επιφάνεια που χωρίζει το διαμέρισμα } k \text{ στη μέση, Σχ. 12.21}$

Χαρακτηριστικές καμπύλες φυγοκεντρικών αντλιών

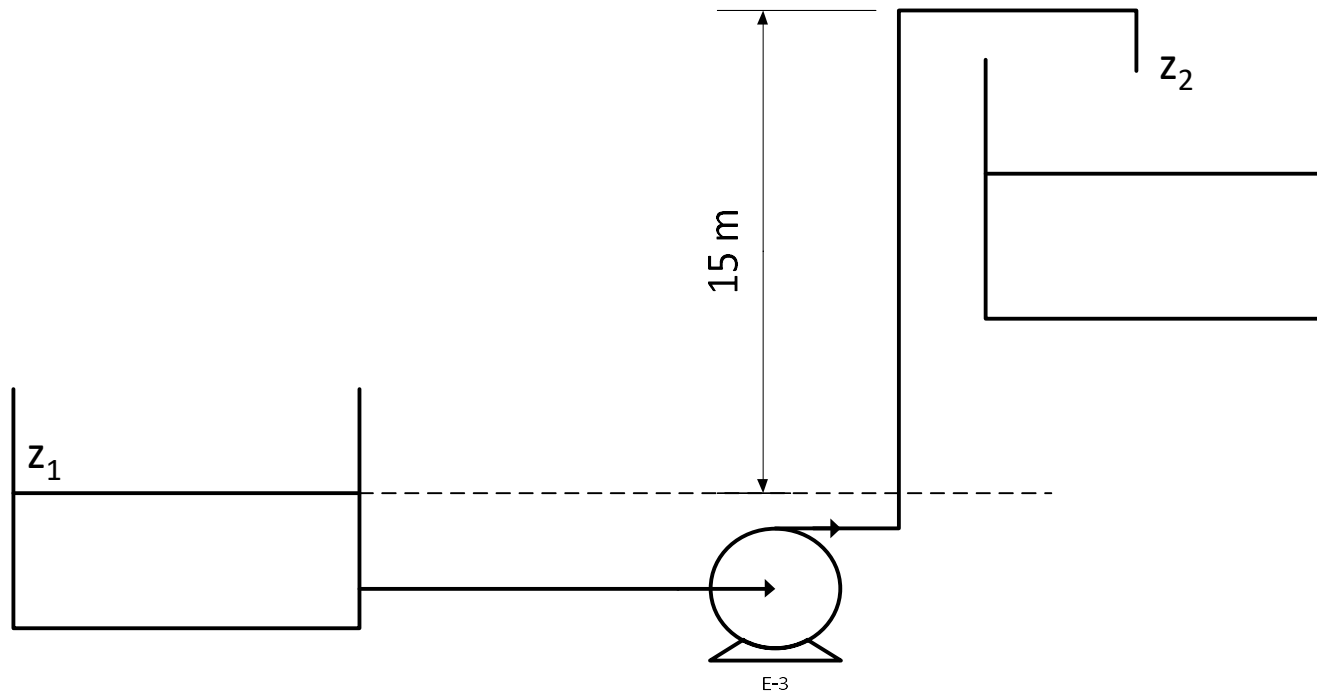

Άσκηση 1 (από τις παραδόσεις του συναδέλφου Δημήτρη Ματαρά)

Στην εγκατάσταση του σχήματος, αντλία αναρροφά από δεξαμενή διάλυμα πυκνότητας 1840 kg/m^3 και ιξώδους περίπου όσο του νερού, μέσω σωληνώσεων **3 in (αναρρόφηση)**. Ο βαθμός απόδοσης της αντλίας είναι 60%. Η ταχύτητα μέσα στον αγωγό αναρρόφησης είναι 0.9 m/s . Η αντλία **καταθλίβει** το υγρό με σωλήνα **2 in** σε υπερκείμενη δεξαμενή σε ύψος **15 m**. Οι μείζονες απώλειες τριβής h_μ στο σύστημα είναι **$3 \text{ kp} \cdot \text{m/kg}$** . Ποια **πίεση** πρέπει να ασκεί η αντλία; Ποια η **ιπποδύναμη** της αντλίας σε **hp (ισχύς)**;

$$h_\mu = 3 \frac{\text{kp} \cdot \text{m}}{\text{kg}} = 3 \frac{\text{kp} \cdot \text{m}}{\text{kg}} \cdot 9.81 \frac{\text{N}}{\text{kp}} \cdot \frac{\text{kg} \cdot \text{m}}{\text{N} \cdot \text{s}} = 29.43 \frac{\text{m}^2}{\text{s}^2}$$

Άσκηση 1 (από τις παραδόσεις του Δ. Ματαρά)

Στην εγκατάσταση του σχήματος, αντλία αναρροφά από δεξαμενή διάλυμα πυκνότητας 1840 kg/m^3 και ιξώδους περίπου όσο του νερού, μέσω σωληνώσεων **3 in (αναρρόφηση)**. Ο βαθμός απόδοσης της αντλίας είναι 60%. Η ταχύτητα μέσα στον αγωγό αναρρόφησης είναι 0.9 m/s . Η αντλία **καταθλίβει** το υγρό με σωλήνα **2 in** σε υπερκείμενη δεξαμενή σε ύψος **15 m**. Οι μείζονες απώλειες τριβής h_μ στο σύστημα είναι $3 \text{ kr} \cdot \text{m/kg}$. Ποια **πίεση** πρέπει να ασκεί η αντλία; Ποια η **ιπποδύναμη** της αντλίας σε **hp (ισχύς)**;

$$\bullet \quad q_\kappa = q_\alpha \Rightarrow \rho A_\kappa \bar{V}_\kappa = \rho A_\alpha \bar{V}_\alpha \Rightarrow \bar{V}_\kappa = \bar{V}_\alpha \left(\frac{D_\alpha}{D_\kappa} \right)^2 = 0.9 \cdot \left(\frac{0.0762}{0.0508} \right)^2 \Rightarrow \bar{V}_\kappa \cong 2.0 \frac{\text{m}}{\text{s}}$$

Βασική
Εξίσωση

$$\frac{p_1}{\rho} + gz_1 + a_1 \frac{\bar{V}_1^2}{2} + \boxed{gH} = \frac{p_2}{\rho} + gz_2 + a_2 \frac{\bar{V}_2^2}{2} + h_f$$

$h_f = h_{\text{ολ}}$

Όρος για αντλία

$$\bullet \quad \text{Καθεστώς ροής στους σωλήνες : } Re_\alpha = \frac{\rho \bar{V}_\alpha D_\alpha}{\mu} = \frac{1840 \cdot 0.9 \cdot 0.0762}{10^{-3}} = 1.26 \cdot 10^5 \quad \text{αναρρόφηση}$$

$$\text{και } Re_\kappa = \frac{\rho \bar{V}_\kappa D_\kappa}{\mu} = \frac{1840 \cdot 2.0 \cdot 0.0508}{10^{-3}} = 1.87 \cdot 10^5 \quad \text{κατάθλιψη}$$

$$\bullet \quad \text{Οπότε σε όλο το σύστημα η ροή είναι τυρβώδης, δηλαδή : } \boxed{a_1 = a_2 = 1}$$

Άσκηση 8.2

Στην εγκατάσταση του σχήματος, αντλία αναρροφά από δεξαμενή διάλυμα πυκνότητας 1840 kg/m^3 και ιξώδους περίπου όσο του νερού, μέσω σωληνώσεων **3 in (αναρρόφηση)**. Ο βαθμός απόδοσης της αντλίας είναι 60%. Η ταχύτητα μέσα στον αγωγό αναρρόφησης είναι 0.9 m/s . Η αντλία **καταθλίβει** το υγρό με σωλήνα **2 in** σε υπερκείμενη δεξαμενή σε ύψος **15 m**. Οι μείζονες απώλειες τριβής h_μ στο σύστημα είναι $3 \text{ kr} \cdot \text{m/kg}$. Ποια **πίεση** πρέπει να ασκεί η αντλία; Ποια η **ιπποδύναμη** της αντλίας σε **hp (ισχύς)**;

- Ακόμα : $\bar{V}_1 \cong 0$ επειδή η δεξαμενή είναι μεγάλη σε σχέση με τη διάμετρο σωλήνα
- $z_1 = 0$ και $z_2 = 15\text{m}$ Θεωρούμε τη ταχύτητα στην έξοδο : $\bar{V}_2 = 0$ και $p_1 = p_2 = p_{atm}$
- Από τις παραπάνω παραδοχές η εξ. Bernoulli γίνεται :

$$gH = gL + h_{ολ}$$

- Στο σύστημα υπάρχουν 3 γωνίες και απότομη είσοδος και έξοδος. Λαμβάνουμε υπόψη τα παραπάνω χαρακτηριστικά ως συνεισφορές στις τριβές ως ελάσσονες απώλειες.

Άσκηση 8.2

Στην εγκατάσταση του σχήματος, αντλία αναρροφά από δεξαμενή διάλυμα πυκνότητας 1840 kg/m^3 και ιξώδους περίπου όσο του νερού, μέσω σωληνώσεων **3 in (αναρρόφηση)**. Ο βαθμός απόδοσης της αντλίας είναι 60%. Η ταχύτητα μέσα στον αγωγό αναρρόφησης είναι 0.9 m/s . Η αντλία **καταθλίβει** το υγρό με σωλήνα **2 in** σε υπερκείμενη δεξαμενή σε ύψος **$L=15 \text{ m}$** . Οι **μείζονες** απώλειες τριβής h_μ στο σύστημα είναι $3 \text{ kp} \cdot \text{m/kg}$. Ποια **πίεση** πρέπει να ασκεί η αντλία; Ποια η **ιπποδύναμη** της αντλίας σε hp (**ισχύς**);

- $\xrightarrow{h_\epsilon}$
- Έτσι: $h_{o\lambda} = h_\mu + (K_c + K_e + 3 \cdot K_f) \cdot \frac{\bar{V}_k^2}{2}$, όπου: $K_c = 0.4$ και $K_e = 1$
  - Δίνεται: $h_\mu = 3 \frac{\text{kp} \cdot \text{m}}{\text{kg}} = 3 \frac{\text{kp} \cdot \text{m}}{\text{kg}} \cdot 9.81 \frac{\text{N}}{\text{kp}} \cdot \frac{\text{kg} \cdot \text{m}}{\text{N} \cdot \text{s}} = 29.43 \frac{\text{m}^2}{\text{s}^2}$
  - Επομένως: $h_{o\lambda} = 29.43 \frac{\text{m}^2}{\text{s}^2} + (0.4 + 1 + 3 \cdot 0.9) \cdot \frac{2.0^2 \text{ m}^2}{2 \text{ s}^2} \Rightarrow h_{o\lambda} = 37.5 \frac{\text{m}^2}{\text{s}^2}$
  - Άρα η εξ. Bernoulli:

$$gH = gL + h_{o\lambda} \Rightarrow H = L + \frac{h_{o\lambda}}{g}, (L=15 \text{ m})$$

$$H = 15 \text{ m} + \frac{37.5}{9.81} \text{ m} = 18.8 \text{ m}$$

Άσκηση 8.2

Στην εγκατάσταση του σχήματος, αντλία αναρροφά από δεξαμενή διάλυμα πυκνότητας 1840 kg/m^3 και ιξώδους περίπου όσο του νερού, μέσω σωληνώσεων **3 in (αναρρόφηση)**. Ο βαθμός απόδοσης της αντλίας είναι 60%. Η ταχύτητα μέσα στον αγωγό αναρρόφησης είναι 0.9 m/s . Η αντλία **καταθλίβει** το υγρό με σωλήνα **2 in** σε υπερκείμενη δεξαμενή σε ύψος **15 m**. Οι μείζονες απώλειες τριβής h_μ στο σύστημα είναι $3 \text{ kr} \cdot \text{m/kg}$. Ποια **πίεση** πρέπει να ασκεί η αντλία; Ποια η **ιπποδύναμη** της αντλίας σε **hp (ισχύς)**;

- $\Delta p = \rho g H = 1840 \frac{\text{kg}}{\text{m}^3} \cdot 9.81 \frac{\text{m}}{\text{s}^2} \cdot 18.8 \text{ m} \Rightarrow \Delta p = 3.39 \cdot 10^5 \text{ Pa} = \mathbf{3.346 \text{ atm}}$

β) Υπολογισμός Ιπποδύναμης αντλίας

- $P_f = \dot{m} g H = \rho Q g H$
- $\eta = \frac{P_f}{P_B} \Rightarrow P_B = \frac{P_f}{\eta}$

$$P_B = \frac{\rho q g H}{\eta}$$

- Επίσης : $Q = Q_\kappa = Q_a = \bar{V}_\kappa \cdot \frac{\pi D_\kappa^2}{4} \Rightarrow Q = 2 \cdot \frac{3.14 \cdot 0.0508^2 \text{ m}^3}{4 \text{ s}} = 0.004 \frac{\text{m}^3}{\text{s}}$

- Άρα : $P_B = \frac{1840 \frac{\text{kg}}{\text{m}^3} \cdot 0.004 \frac{\text{m}^3}{\text{s}} \cdot 9.81 \frac{\text{m}}{\text{s}^2} \cdot 18.8 \text{ m}}{0.6} = 2262 \frac{\text{J}}{\text{s}} = \mathbf{2.26 \text{ kW}} = 2.26 \cdot 1.34 \text{ hp} \cong \mathbf{3.0 \text{ hp}}$ (Ιδανική, Ισχύς της αντλίας)

- $P_f = 0.6 \cdot 2.6 = 1.56 \text{ kW} = \mathbf{2.09 \text{ hp}}$ (πραγματική ισχύς, η ισχύς που αποδίδεται στο ρευστό)

Αντλίες

$$gH_{\text{εισ}} + \frac{1}{2} \langle v_{\text{αν-}} \rangle^2 + h_{\text{εισ}} \leq \frac{(p_{\text{atm}} - p_v)}{\rho} - g(K\Theta K\text{P})$$

- Σπηλαίωση (cavitation): όταν η πίεση αναρρόφησης είναι ελάχιστα μεγαλύτερη από την τάση ατμών του υγρού μια ποσότητα υγρού μπορεί να εξατμιστεί μέσα στην αντλία. Μειώνεται η δυναμικότητα της αντλίας
- Για να αποφευχθεί η σπηλαίωση πρέπει η πίεση στην είσοδο να είναι μεγαλύτερη από την τάση ατμών του υγρού κατά ένα ποσό. Το ποσό αυτό λέγεται Καθαρό Θετικό Μανομετρικό Ύψος ή Καθαρή Θετική Κεφαλή Αναρρόφησης (ΚΘΚΑ) (NPSH= Net Positive Suction Head)

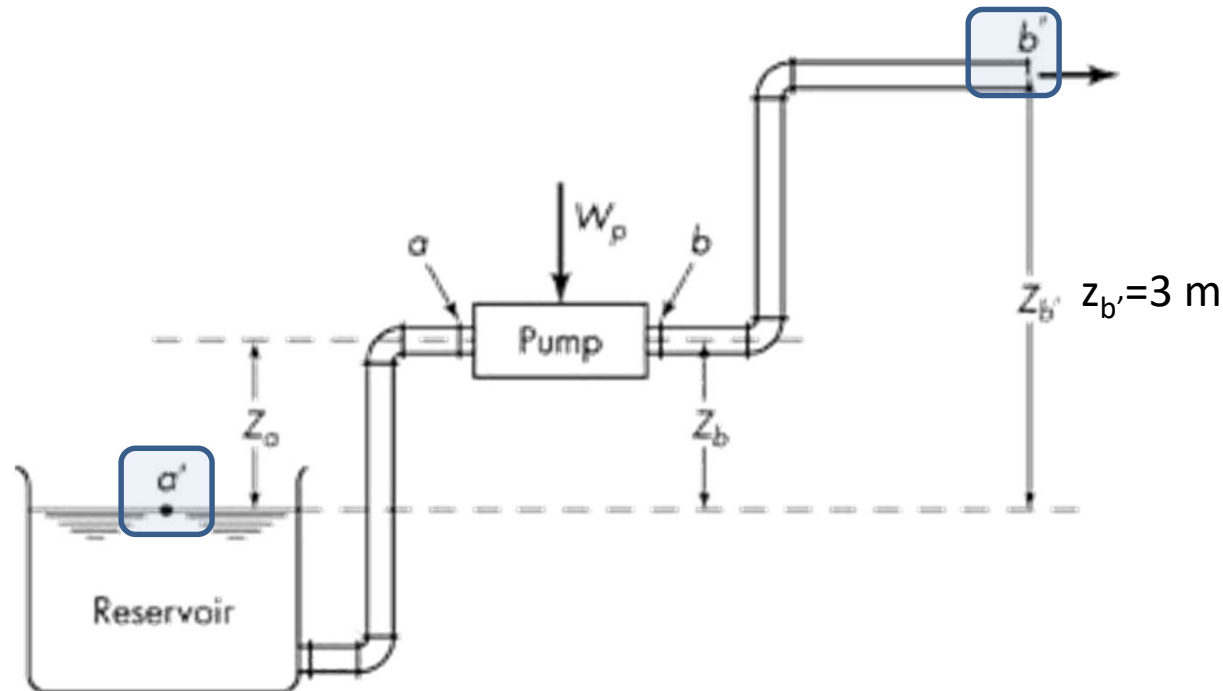
$$\text{NPSH} = \frac{1}{g} \left(\frac{p_{a'} - p_v}{\rho} - h_{fs} \right) - Z_a$$

- $p_{a'}$ απόλυτη πίεση στην επιφάνεια της δεξαμενής
- p_v τάση ατμών
- h_{fs} απώλειες λόγω τριβής στη γραμμή αναρρόφησης
- Z_a ύψος αναρόφησης

- Στο fps: $\text{NPSH} = \frac{g_c}{g} \left(\frac{p_{a'} - p_v}{\rho} - h_{fs} \right) - Z_a$

Άσκηση 2 (από τις παραδόσεις του συναδέλφου Δημήτρη Ματαρά)

Βενζόλιο θερμοκρασίας $38\text{ }^{\circ}\text{C}$ αντλείται μέσω του συστήματος που εμφανίζεται στο σχήμα, με ρυθμό $9\text{ m}^3/\text{h}$. Η πίεση της δεξαμενής είναι ίση με την ατμοσφαιρική. Η σχετική πίεση στο άκρο του σωλήνα κατάθλιψης είναι 350 kN/m^2 ($P_{b'}$). Η κατάθλιψη βρίσκεται σε ύψος 3 m και η αναρρόφηση σε ύψος 1.5 m πάνω από τη στάθμη του υγρού στη δεξαμενή. Η γραμμή κατάθλιψης είναι σωλήνας $1.5''\text{ sch. }40$. Οι απώλειες τριβής είναι 3.45 kN/m^2 και 38 kN/m^2 στις γραμμές αναρρόφησης και κατάθλιψης, αντίστοιχα. Η απόδοση της αντλίας είναι 60% . Η πυκνότητα του βενζολίου είναι 865 Kg/m^3 και η τάση ατμών του 26.2 kN/m^2 . Να υπολογιστούν α) το μανομετρικό ύψος που αναπτύσσει η αντλία, H , β) η ολική ισχύς, γ) το απαιτούμενο NPSH (ο κατασκευαστής δίνει $\text{NPSHR} > 3\text{ m}$).

Άσκηση 2

- Ως επίπεδο αναφοράς επιλέγεται η στάθμη του υγρού στη δεξαμενή

$$\frac{p_{a'}}{\rho} + gz_{a'} + \frac{a_{a'} \bar{V}_{a'}^2}{2} + W_p \eta = \frac{p_{b'}}{\rho} + gz_{b'} + \frac{a_{b'} \bar{V}_{b'}^2}{2} + h_{o\lambda}$$

- $\bar{V}_{a'} = 0$, $\bar{V}_{b'} = \frac{Q}{A_{b'}} = \frac{9/3600}{\pi(1.610 \times 0.0254)^2/4} = 1.9 \text{ m/s}$

- $Re = \frac{1.9 \cdot 0.0409 \cdot 865}{0.525 \cdot 10^{-3}} = 1.28 \cdot 10^5$, άρα $a_{b'} \approx 1$

$$W_p \eta = \frac{p_{b'}}{\rho} - \frac{p_{a'}}{\rho} + h_{o\lambda} + gz_{b'} + \frac{a_{b'} \bar{V}_{b'}^2}{2} \Rightarrow$$

$$W_p \eta =$$

$$= \frac{(101.325 + 350) \cdot 10^3}{865} - \frac{101.325 \cdot 10^3}{865} + \frac{(38 + 3.45) \cdot 10^3}{865} + 9.807 \cdot 3.0$$

$$+ \frac{1.9^2}{2} = \frac{(350 + 38 + 3.45) \cdot 10^3}{865} + 9.807 \cdot 3.0 + \frac{1.9^2}{2} = 483.77 \text{ J/Kg}$$

$$W_p \eta = \Delta H' = 483.77 \text{ J/Kg} \quad ([=] \text{ m}^2/\text{s}^2)$$

Άσκηση 2

- Ο μαζικός ρυθμός ροής είναι:

$$\dot{m} = Q \cdot \rho = \frac{9}{3600} \cdot 865 = 2.16 \text{ kg/s}$$

$$P_B = \frac{\dot{m} \Delta H'}{\eta} = \frac{2.16 \cdot 483.77}{0.6} = 1.74 \text{ kW} = 2.34 \text{ hp}$$

- Η τάση ατμών αντιστοιχεί σε ένα μανομετρικό ύψος: $\frac{p_v}{\rho} = \frac{26.2 \cdot 10^3}{865} = 30.28 \text{ J/Kg}$
- Η τριβή στη γραμμή αναρρόφησης είναι: $h_{ολ,αναρ} = \frac{3.45 \cdot 10^3}{865} = 3.99 \text{ J/Kg}$

$$\text{NPSH} = \frac{1}{g} \left(\frac{p_{a'} - p_v}{\rho} - h_{fs} \right) - Z_a = \frac{1}{9.807} \left(\frac{101.325 \cdot 10^3}{865} - 30.28 - 3.99 \right) - 0.0$$

$$\text{NPSH} = \boxed{8.45 \text{ m}} > 3 \text{ m}$$

$$\text{ΚΟΚΡ} = \frac{1}{g} \left\{ \frac{(p_{atm} - p_v)}{\rho} - h_{\epsilon\iota\sigma} \right\} - H_{\epsilon\iota\sigma} - \frac{1}{2} < v_{av-} >^2 = 8.45 - \left(\frac{1}{2} \right) (1.9)^2 = 8.45 - 1.805 = 6.645 \text{ m} > 3 \text{ m}$$